

**«ГЛОБАЛЬНІ ЕКОЛОГІЧНІ ВИКЛИКИ ТА
ШЛЯХИ ЇХ ПОДОЛАННЯ»**

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти, другий (магістерський) рівень вищої освіти спеціальності 211 Ветеринарна медицина
Код і найменування спеціальності	Для всіх здобувачів вищої освіти ПДАУ
Тип і назва освітньої програми	Для всіх здобувачів вищої освіти ПДАУ
Курс, семестр	2 курс, 3 семестр
Трудомісткість	Кількість кредитів ЄКТС –3, Загальна кількість годин – 90, із яких: лекцій –16 год., практичних занять – 14 год. Лекція (заочна форма)- 2 год; Практичні роботи (заочна форма) – 2 год. Форма семестрового контролю – залік
Мова(и) викладання	державна
ННІ / факультет, кафедра	Навчально-науковий інститут агротехнологій, селекції та екології. Кафедра екології, збалансованого природокористування та захисту довкілля
Контактні дані розробника(ів)	<i>Викладачка:</i> Галицька Марина Анатоліївна, кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри екології, збалансованого природокористування та захисту довкілля, e-mail: maryna.galytska@pdau.edu.ua , https://www.pdau.edu.ua/people/galycka-maryna-anatoliyivna
МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ	
Статус навчальної дисципліни	Міжфакультетська вибіркова навчальна дисципліна
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	Відсутні
Компетентності	ЗК 15. Прагнення до збереження навколишнього середовища, забезпечення та дотримання безпечних умов праці. ЗК 17. Уміння критично оцінювати явища, ситуації, діяльність осіб, спираючись на отримані знання.
Результати навчання	РН 13. Уміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції. РН 18. Демонструвати міждисциплінарний підхід та цілісний світогляд у вирішенні наукових проблем, що передбачає глибоке знання передових методологічних основ фундаментальних та прикладних наук й дає можливість переосмислювати та поглиблювати дану галузь в контексті біосферної парадигми розвитку суспільства.
РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)	

ОК передбачає набуття наступних загальних компетентностей: здатність працювати в команді; навички міжособистісної взаємодії. Навички *soft skills* формуються під час комунікації та роботі в команді на практичних заняттях; здатність брати на себе відповідальність, управляти своїм часом, розуміння важливості кінцевих термінів формується під час виконання завдань самостійної роботи; здатність логічно і системно мислити, креативність формується під час підготовки презентацій, рефератів, доповідей.

МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

формування у здобувачів вищої освіти знань щодо гармонізації відносин природи і суспільства в умовах поглиблення глобальних процесів та формування нових вимог до переходу на сталий розвиток, а також навчити здобувачів вищої освіти розуміти глобальні екологічні проблеми в контексті сталого розвитку суспільства, уміти вирішувати практичні проблеми у сфері охорони навколишнього природного середовища та збалансованого природокористування.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Поняття про глобальні проблеми. Класифікація глобальних проблем.

Тема 2. Тематика глобальних проблем людства у доповідях провідних вчених світу.

Тема 3. Глобальна проблема збереження миру.

Тема 4. Глобальна демографічна проблема

Тема 5. Глобальна проблема міграції населення і біженців. Глобальна проблема збереження здоров'я населення

Тема 6. Глобальна проблема урбанізації

Тема 7. Глобальна сировинна проблема. Глобальна енергетична проблема.

Тема 8. Глобальна продовольча проблема. Глобальна проблема сталого розвитку

МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ

Словесні: лекція, пояснення, бесіда; наочні: ілюстрування; практичні методи: практичні роботи, конспектування, підготовки реферату; методи формування пізнавальних інтересів: метод відповідей на запитання і опитування думок здобувачів вищої освіти; метод усного контролю: бесіда, доповідь. Самостійна робота без контролю викладача: завдання самостійної роботи. Методи з розвитку соціальних навичок: презентації, доповіді, робота в команді.

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання

Наведена у Додатку до силабусу

ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ

- щодо виконання термінів та перекладання

Поточний контроль здійснюється під час проведення, практичних, лабораторних занять із метою перевірки рівня засвоєння здобувачем вищої освіти навчального матеріалу, підготовленості до виконання конкретних завдань і виконання самостійної роботи. Поточне оцінювання має забезпечити ефективний зворотний зв'язок для здобувача вищої освіти та надати йому можливість використовувати отримані результати для покращення своїх показників під час наступного оцінювання. *Семестровий контроль* проводиться у формі заліку за розкладом згідно з графіком навчального процесу. Здобувач вищої освіти може бути недопущеним до семестрового контролю з навчальної дисципліни у разі набрання кількості балів менше ніж межа незадовільного навчання на дату семестрового контролю. Здобувачу вищої освіти, який одержав незадовільну оцінку (FX) або не був допущений до семестрового контролю, дозволяється ліквідувати підсумкову академічну заборгованість. Ліквідація здобувачем підсумкової академічної заборгованості здійснюється згідно з графіком ліквідації підсумкової академічної заборгованості. Здобувач вищої освіти, який одержав під час семестрового контролю оцінку F за ЄКТС, проходить повторне вивчення навчальної дисципліни за індивідуальною програмою. *Повторне проходження контрольного заходу* для ліквідації підсумкової академічної заборгованості допускається не більше двох разів із кожної навчальної дисципліни: один раз викладачеві, другий – комісії, яку формує директор навчально-наукового інституту, за участю викладачів відповідної кафедри. Отримана оцінка у разі другого повторного проходження контрольного заходу є остаточною. Повторне проходження контрольного заходу для підвищення позитивної оцінки з навчальної дисципліни здійснюється тільки один раз із дозволу першого проректора на підставі заяви здобувача вищої освіти. Кількість навчальних дисциплін, які можна

	перездати здобувачу вищої освіти за весь період навчання, не повинна перевищувати чотирьох. Оцінка, отримана під час перездачі, є остаточною і не підлягає оскарженню.
- щодо академічної доброчесності	Під час вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен дотримуватись академічної доброчесності, що передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.
- щодо відвідування занять	Навчання здобувачів вищої освіти, що передбачає проведення навчальних занять згідно розкладу упродовж навчального року передбачає їх безпосередню участь в освітньому процесі. Відвідування здобувачами вищої освіти всіх видів навчальних занять є обов'язковим. Відмітка про відвідування занять здобувачами здійснюється в журналі обліку аудиторної навчальної роботи викладача.
- щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти	Набуття результатів навчання навчальної дисципліни можливе і після успішного закінчення навчання у неформальній та інформальній освіті (платформи Coursera, Prometheus та ін.). Визнання та перезарахування результатів неформального навчання відбувається за наявності документального підтвердження (зокрема сертифікату).
- щодо оскарження результатів оцінювання	Після оголошення результатів поточного або семестрового контролю здобувач освіти має право звернутися до викладача з проханням надати роз'яснення щодо отриманої оцінки. У разі неможливості спільного врегулювання ситуації здобувач вищої освіти має право оскаржити результати контрольних заходів. Підставами для оскарження результату оцінювання можуть бути: недотримання викладачем системи оцінювання, вказаної у робочій програмі навчальної дисципліни, необ'єктивне оцінювання та/або наявність конфлікту інтересів, якщо про його існування здобувачу вищої освіти не було і не могло бути відомо до проведення оцінювання. Результат оцінювання може бути оскаржений не пізніше наступного робочого дня після його оголошення. Для оскарження результату оцінювання здобувач вищої освіти звертається з письмовою заявою до директора навчально-наукового інституту. Заява щодо оскарження результатів оцінювання розглядає апеляційною комісією. Результатом розгляду апеляції є прийняття апеляційною комісією одного з двох рішень: – попередня оцінка знань здобувача вищої освіти відповідає рівню досягнення результатів навчання здобувача з відповідного освітнього компонента і не змінюється; – попередня оцінка знань здобувача вищої освіти не відповідає рівню досягнення результатів навчання здобувача з відповідного освітнього компонента, здобувач заслуговує іншої оцінки (вказується нова оцінка відповідно до чинної в Університеті шкали оцінювання результатів навчання). За результатом апеляції оцінка результатів навчання здобувача вищої освіти не може бути зменшена.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні

1. Книш М., Котик Л. Глобальні проблеми людства: навч. посібник. Львів: Простір-М, 2021. 130 с.
2. Стратегія сталого розвитку : підручник В. М. Боголюбов [та ін.] ; За ред. В. М. Боголюбова. - Вид. 2-ге, перероб. і доп. - К. : Видавничий центр НУБіП України, 2022. - 328 с.
3. Бауман З. Плинні часи : життя в добу непевності / З. Бауман [пер. з англ. А. Марчинського]. — К. : Критика, 2023. — 176 с.
4. Бебик В. М. Сучасна глобалістика : провідні концепції і модер-на практика : навч. посібник В. М. Бебик [та ін.]. — К. : Ун-т —Україна!, 2020. — 208 с.
5. Бжезінський З. Вибір : світове панування чи світове лідерство З. Бжезінський ; [пер. з англ.]. — К. : Києво-Могилянська ака-демія, 2021. — 203 с.
6. Білецький М. І. Соціальна географія : навч. Посібник. М. І. Білецький, І. В. Ванда, Л. І. Котик. — Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2024. — 468 с.
7. Глобалізація світового господарства : геопросторових вимір : монографія. О. О. Любіцева [та ін.]. — К. : КНУ ім. Т. Шевченка, 2022. — 160 с.
8. Глобальні зміни світу — 2025 : доповідь Національної розвідувальної ради США / [пер. з англ.]. — Львів : Літопис, 2022. — 188 с.
9. Книш М. М. Глобалізація терористичної діялност. М. М. Книш, Л. І. Котик. Географія та туризм : наук. зб. [Ред. кол. : Я. Б. Олійник (відп. ред.) та ін.]. — Вип. 21. — К. : Альтерпрес, 2022. — С. 145—155.

10. Птащенко О. В. Глобальні проблеми людства: стан і перспективи вирішення. О. В. Птащенко, Д. Є. Архипов. Бізнес Інформ. – 2020. – №10. – С. 478–484. Режим доступу: <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/26026>

Допоміжна література

1. Білецький М. І. Соціальна географія : словник-довідник / М. І. Білецький, І. В. Ванда, Л. І. Котик. — Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2024. — 164 с.
2. Блій де Г. Географія : світи, регіони, концепти Г. де Блій, П. Муллер, О. Шаблій ; [пер. з англ. ; передмова та розділ —Україна О. І. Шаблія]. — К. : Либідь, 2024. — 740 с.
3. Гаврилишин Б. До ефективних суспільств : Дороговкази в майбутнє : доповідь Римському клубові Б. Гаврилишин ; [упорядн. В. Рубцов ; 3-тє вид., доп.]. — К. : ПУЛЬСАРИ, 2022. — 248 с.
4. Гантінгтон С. Протистояння цивілізацій та зміна світового порядку. С. Гантінгтон ; [пер. з англ.]. — Львів : Кальварія, 2021. — 473 с.
5. Гелд Д. Глобалізація/антиглобалізація / Д. Гелд, Е. Мак-Грю. — К. : КІС, 2024. — 180 с.

Інформаційні ресурси

1. Глобальні цілі сталого розвитку [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/sustainable-development-goals.html> .
2. Порядок денний у сфері сталого розвитку до 2030 року [Електронний ресурс]. —Режим доступу : <http://surl.li/cyloa>
3. Екологічні проблеми сучасності. - Режим доступу: <https://old.library.kr.ua/bookexhibit/ekol.html>
4. На межі катастрофи. П'ять найбільших екологічних проблем України. – Режим доступу: <https://www.pravda.com.ua/articles/2019/10/22/7229683/>
5. Center for Earthquake Research and Information, The University of Memphis. 100% Chance of an Earthquake Today. - Режим доступу: <https://www.memphis.edu/ceri/>
6. Глобальні проблеми людства та їх прояв в Україні Режим доступу: [http://www.lef.lviv.ua/files/archive/journal/2018/1\(19\)_2018.pdf#page=20](http://www.lef.lviv.ua/files/archive/journal/2018/1(19)_2018.pdf#page=20)
7. Воєнні конфлікти, як глобальні екологічні проблеми суспільства Режим доступу: <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/9296/1/156-158.pdf>
8. Глобальні проблеми людства Режим доступу: <http://surl.li/cwnny>
9. World Hunger and Poverty Facts and Statistics, 2018 [Electronic resource]. — Mode of access : <http://www.worldhunger.org>.
10. Глобальні проблеми людства та їх прояв в Україні Режим доступу: [http://www.lef.lviv.ua/files/archive/journal/2018/1\(19\)_2018.pdf#page=20](http://www.lef.lviv.ua/files/archive/journal/2018/1(19)_2018.pdf#page=20)
11. Воєнні конфлікти, як глобальні екологічні проблеми суспільства Режим доступу: <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/9296/1/156-158.pdf>
12. Глобальні проблеми людства Режим доступу: <http://surl.li/cwnny>
World Hunger and Poverty Facts and Statistics, 2020 [Electronic resource]. — Mode of access : <http://www.worldhunger.org>.

**Реквізити
затвердження**

Затверджено на засіданні кафедри екології, збалансованого природокористування та захисту довкілля протокол від 13 лютого 2025 року № 19

СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ, ШКАЛА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Види навчальної роботи ЗВО (денна форма)		Разом по темі	Види навчальної роботи ЗВО (заочна форма)		Разом по темі
	виконання вправ на практичних заняттях	виконання завдання самостійної роботи		виконання вправ на практичних заняттях	виконання завдання самостійної роботи	
<i>Тема 1.</i> Поняття про глобальні проблеми. Класифікація глобальних проблем.	-	-	-		15	15
<i>Тема 2.</i> Тематика глобальних проблем людства у доповідях провідних вчених світу.	10	-	10	10	10	20
<i>Тема 3.</i> Глобальна проблема збереження миру.	10	5	15	-	10	10
<i>Тема 4.</i> Глобальна демографічна проблема	10	5	15	-	10	10
<i>Тема 5.</i> Глобальна проблема міграції населення і біженців. Глобальна проблема збереження здоров'я населення	10	5	15	-	15	15
<i>Тема 6.</i> Глобальна проблема урбанізації	10	5	15	-	10	10
<i>Тема 7.</i> Глобальна сировинна проблема. Глобальна енергетична проблема.	10	5	15	-	10	10
<i>Тема 8.</i> Глобальна продовольча проблема. Глобальна проблема сталого розвитку	10	5	15		10	10
Разом	70	30	100	10	90	100

Шкала та критерії оцінювання практичних занять

9-10	Відмінне виконання практичної частини роботи та вільне знання теоретичної частини практичної роботи.
6-8	Достатнє виконання практичної частини роботи з невеликою кількістю неточностей, та знання теоретичної частини практичної роботи.
3-5	В цілому правильна робота з незначною кількістю помилок та поверхнєве знання теоретичної частини практичної роботи
1-2	Виконання практичної частини роботи задовольняє мінімальним критеріям, відсутні відповіді на питання теоретичної частини практичної роботи.

Шкала та критерії оцінювання самостійної роботи

4-5	Здобувачем надана повна відповідь на завдання (не менше 90% потрібної інформації).
1-3	Здобувачем надана коротка відповідь на завдання із суттєвими помилками (менше 30% потрібної інформації).